

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

26

YASAMA YILI

1

SIRA SAYISI: 346

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiyedeki Işık Tatbikatı Sırasında Ev Sahibi Ülke Tarafından Sağlanacak Destek Konusunda Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/671) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic” internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

- **1/671 Esas Numaralı Tasarının**
 - TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı4
 - Gerekçesi4
- **Milli Savunma Komisyonu Raporu**5
- **Dışişleri Komisyonu Raporu**6
- **Tasarı Metni**8
- **Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin**8
- **Mutabakat Muhtırası Metni**9

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı: 31853594-101-1216-558

24/2/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 25/1/2016 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiyedeki Işık Tatbikatı Sırasında Ev Sahibi Ülke Tarafından Sağlanacak Destek Konusunda Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Ahmet Davutoğlu
Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (1/671)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Milli Savunma Komisyonu

GEREKÇE

Işık Tatbikatı, 30 Mart-10 Nisan 2015 tarihleri arasında Amerika Birleşik Devletleri, Azerbaycan, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, İspanya, Macaristan ve Romanya'nın katılımıyla Türkiye'nin ev sahipliğinde icra edilmiştir.

Işık Tatbikatı, Muharebe Arama Kurtarma (MAK) unsurları arasında eğitim, işbirliği ve birlikte çalışabilirliğinin geliştirilmesi bakımından önem taşımakta olup tatbikatın icra edilmesi ile;

-Olası bir harekâta düşman bölgesinde kalacak pilotun, MAK eğitimi almış personel tarafından kurtarılması sırasında uygulanacak usullerin denenmesi ve geliştirilmesi,

-Ülkeler arası ilişkilerin geliştirilmesi ve iş birliği sahalarının çeşitlendirilmesi,

-Konvansiyonel ve konvansiyonel olmayan harekâta olası MAK harekâtlarını kapsayacak tehdit ortamlarının oluşturulduğu bir senaryo dâhilinde katılımcıların eğitilmesi,

-Yeni teknik, taktik, konsept ve doktrinlere yönelik kazanımlar sağlanması amaçlanmaktadır.

"Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye'deki Işık Tatbikatı Sırasında Ev Sahibi Ülke Tarafından Sağlanacak Destek Konusunda Mutabakat Muhtırası"nın imzalanması yoluyla KKTC'ye sağlanacak ev sahibi ülke desteğine ilişkin malî hususlar, güvenlik, lojistik, çevresel koruma, tıbbî destek, personel ile ilgili hususlar, muhabere, tazminat talepleri, uçuş emniyeti konuları ile bunlara dair usul ve esaslar belirlenmiştir.

Milli Savunma Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Milli Savunma Komisyonu

31/3/2016

Esas No: 1/671

Karar No: 24

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanarak Bakanlar Kurulunca Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 7/3/2016 tarihinde tali komisyon olarak Komisyonumuza, esas komisyon olarak da Dışişleri Komisyonuna havale edilen 1/671 esas numaralı “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye’deki Işık Tatbikatı Sırasında Ev Sahibi Ülke Tarafından Sağlanacak Destek Konusunda Mutabakat Muhtırası’nın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı”, Komisyonumuzun 31/3/2016 tarihinde yaptığı toplantısında; Milli Savunma Bakanlığı ve Genelkurmay Başkanlığı temsilcilerinin katılımlarıyla incelenip görüşülmüştür.

Milli Savunma Komisyonu, Tasarı hakkında tali komisyon olarak belirlendiğinden, komisyon toplantısının başında İçtüzüğün 23’üncü maddesi uyarınca Kanun Tasarısının tümü üzerinde görüşme yapılması, maddelerin ayrıca görüşülmemesi kararlaştırılmıştır.

Tasarıya konu Mutabakat Muhtırasıyla, Işık Tatbikatı sırasında KKTC’ye sağlanacak ev sahibi ülke desteğine ilişkin mali, güvenlik, lojistik, çevresel koruma, tıbbi destek, personel, muhabere, tazminat talepleri, uçuş emniyet konuları ile bunlara dair usul ve esasların belirlenmesi öngörülmektedir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlandıktan sonra Komisyonumuzun genel uygunluk görüşünün esas komisyona bildirilmesi oy birliği ile kabul edilmiştir.

Raporumuz, esas komisyon olan Dışişleri Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Faruk Özlü</i>	<i>Hüseyin Şahin</i>	<i>Murat Baybatur</i>
Düzce	Bursa	Manisa
Üye	Üye	Üye
<i>Biröl Ertem</i>	<i>Kamil Aydın</i>	<i>Abdullah Başcı</i>
Hatay	Erzurum	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Dursun Çiçek</i>	<i>Murat Bakan</i>	<i>Hüseyin Kocabıyık</i>
İstanbul	İzmir	İzmir
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Demir</i>	<i>Mustafa Hüsnü Bozkurt</i>	<i>Mazlum Nurlu</i>
Kırıkkale	Konya	Manisa
Üye	Üye	Üye
<i>Ali Cumhur Taşkın</i>	<i>Nihat Öztürk</i>	<i>Suat Önal</i>
Mersin	Muğla	Osmaniye
Üye	Üye	Üye
<i>Nazım Maviş</i>	<i>Adnan Günnar</i>	
Sinop	Trabzon	

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

8/4/2016

Esas No: 1/671

Karar No: 315

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 24/2/2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 7/3/2016 tarihinde tali komisyon olarak Milli Savunma Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiyedeki Işık Tatbikatı Sırasında Ev Sahibi Ülke Tarafından Sağlanacak Destek Konusunda Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” Komisyonumuzun 26’ncı Yasama Dönemi 7/4/2016 tarihli 24’üncü toplantısında Dışışleri Bakanlığı ve Milli Savunma Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Tali komisyonlardan Milli Savunma Komisyonu, 31/3/2016 tarihli toplantısında Tasarının geneli üzerinde görüşme yapmış ve raporunu olumlu görüşle Komisyonumuza gönderilmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunmuştur.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Tasarı ile; Işık Tatbikatı sırasında KKTC’ye sağlanacak ev sahibi ülke desteğine ilişkin mali, güvenlik, lojistik, çevresel koruma, tıbbi destek, personel, muhabere, tazminat talepleri, uçuş emniyet konuları ile bunlara dair usul ve esasların belirlenmesini teminen imzalanan Mutabakat Muhtırasının onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde Hükümet temsilcileri tarafından;

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye’deki Işık Tatbikatı Sırasında Ev Sahibi Ülke Tarafından Sağlanacak Destek Konusunda Mutabakat Muhtırasının 10 Nisan 2015 tarihinde imzalandığı,

Mutabakat Muhtırasının muharebe, arama kurtarma unsurları arasında eğitim, iş birliği ve birlikte çalışabilirliğin geliştirilmesi bakımından önem taşıyan Işık Tatbikatı sırasında ülkemiz tarafından KKTC’ye sağlanacak ev sahibi ülke desteğine ilişkin mali, güvenlik, lojistik, çevresel koruma, tıbbi destek, personel konuları ile muhabere, tazminat talepleri, uçuş emniyeti hususları ve bunlara dair usul ve esasların belirlenmesi amacını taşıdığı,

Işık tatbikatlarının 2009 yılından bu yana icra edilmekte olup yılda 2 dönem hâlinde yapıldığı, 2012 yılından bu yana bu 2 dönemden birinin millî, diğerinin ise uluslararası ölçekte yapılmakta olduğu,

Bugüne kadar toplam 9 adet millî, 4 adet uluslararası olmak üzere toplam 13 adet tatbikatın icra edildiği,

Mutabakat Muhtırasının KKTC tarafındaki onay sürecinin hâlen devam etmekte olduğu, ifade edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy birliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1'inci, 2'nci ve 3'üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Şanlıurfa Milletvekili Halil Özcan, Rize Milletvekili Osman Aşkın Bak, Samsun Milletvekili Hasan Basri Kurt ve Karaman Milletvekili Recep Şeker Tasarı ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkanvekili	Sözcü	Kâtip
<i>Cemalettin Kani Torun</i>	<i>Sena Nur Çelik</i>	<i>Hasan Basri Kurt</i>
Bursa	Antalya	Samsun
		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Mustafa Serdengeçti</i>	<i>Saadet Becerekli</i>	<i>Ziya Pir</i>
Aksaray	Batman	Diyarbakır
Üye	Üye	Üye
<i>Fevzi Şanverdi</i>	<i>Serkan Topal</i>	<i>Azmi Ekinci</i>
Hatay	Hatay	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Ravza Kavakcı Kan</i>	<i>Serap Yaşar</i>	<i>Recep Şeker</i>
İstanbul	İstanbul	Karaman
		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Osman Aşkın Bak</i>	<i>Hasan Karal</i>	<i>Halil Özcan</i>
Rize	Rize	Şanlıurfa
(Bu raporun özel sözcüsü)		(Bu raporun özel sözcüsü)

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA TÜRKİYEDEKİ IŞIK TATBİKATI SIRASINDA EV SAHİBİ ÜLKE TARAFINDAN SAĞLANACAK DESTEK KONUSUNDA MUTABAKAT MUHTIRASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) Hükümetimiz adına 10 Nisan 2015 tarihinde imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye’deki Işık Tatbikatı Sırasında Ev Sahibi Ülke Tarafından Sağlanacak Destek Konusunda Mutabakat Muhtrası”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA TÜRKİYEDEKİ IŞIK TATBİKATI SIRASINDA EV SAHİBİ ÜLKE TARAFINDAN SAĞLANACAK DESTEK KONUSUNDA MUTABAKAT MUHTIRASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- Tasarının 1’inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Tasarının 2’nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Tasarının 3’üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Ahmet Davutoğlu

Başbakan

Başbakan Yardımcısı

N. Kurtulmuş

Başbakan Yardımcısı

Y. T. Türkeş

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

S. Ramazanoğlu

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

S. Soylu

Ekonomi Bakanı

M. Elitaş

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

F. Çelik

Kalkınma Bakanı

C. Yılmaz

Millî Eğitim Bakanı

N. Avcı

Sağlık Bakanı

M. Müezzinoğlu

Başbakan Yardımcısı

M. Şimşek

Başbakan Yardımcısı

L. Elvan

Avrupa Birliği Bakanı

V. Bozkr

Çevre ve Şehircilik Bakanı

F. G. Sarı

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

B. Albayrak

Gümrük ve Ticaret Bakanı

B. Tüfenkci

Kültür ve Turizm Bakanı

M. Ünal

Millî Savunma Bakanı

İ. Yılmaz

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

B. Yıldırım

Başbakan Yardımcısı

Y. Akdoğan

Adalet Bakanı

B. Bozdağ

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

F. Işık

Dışişleri Bakanı

M. Çavuşoğlu

Gençlik ve Spor Bakanı

A. Ç. Kılıç

İçişleri Bakanı

E. Ala

Maliye Bakanı

N. Ağbal

Orman ve Su İşleri Bakanı

V. Eroğlu

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

İLE

KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

ARASINDA

TÜRKİYE'DEKİ İŞİK TATBİKATI SIRASINDA

EV SAHİBİ ÜLKE TARAFINDAN SAĞLANACAK DESTEK KONUSUNDA

MUTABAKAT MUHTIRASI

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ VE KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA IŞIK TATBİKATI İÇİN EV SAHİBİ ÜLKE DESTEĞİNE İLİŞKİN MUTABAKAT
MUHTIRASI**

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti (bundan sonra "Taraflar" olarak anılacaklardır)

Tatbikat senaryosunu (buna bağlı Teknik Anlaşmalar/Düzenlemeler ve Tatbikat Harekât Emirlerini) onaylayarak;

Tarafların, icra edilecek Tatbikata ilişkin taktik ve teknik bilgileri paylaşacağını ve bundan dolayı iş birliği yapacağını teyitle,

Müteakip hükümlerde anlaşmışlardır.

**MADDE 1
TANIMLAR**

Bundan böyle MM olarak anılacak olan bu Mutabakat Muhtrası ve onun amaçları açısından aşağıdaki tanımlar uygulanacaktır:

1. Gönderen Ülke (GÜ): İşbu MM amaçları doğrultusunda, tatbikatı gerçekleştirmek üzere Ev Sahibi Ülke topraklarına, destek unsurları ve sivil unsurlar, gemi, uçak, araç, teçhizat, mühimmat, füze ve hava, deniz ve kara harekât kaynakları ile birlikte konuşlanacak birlikleri gönderen ülkedir.
2. Ev Sahibi Ülke (ESÜ): İş bu MM amaçları doğrultusunda, sınırları içerisinde GÜ kuvvetlerini karşılayan ve misafir eden ülkedir.
3. Ev Sahibi Ülke Desteği (ESÜD): Tatbikatın icrası esnasında ESÜ tarafından GÜ'ye sağlanan sivil ve askerî hizmetlerdir.
4. Askerî Makamlar: Taraflar veya Silahlı Kuvvetler arasından seçilen gerektiğinde uygulama emriyle tespit edilen uygun kurum veya askerî birliktir.
5. Eğitim Arazisi: ESÜ tarafından tatbikatın icra edilmesi amacıyla hazırlanan veya geçici bir süre için tarafların kullanımına tahsis edilen arazi veya deniz alanı ile bunun üzerindeki hava sahasıdır.
6. Tatbikat ve Eğitim: ESÜ'de GÜ unsur ve personelinin katılımı ile hava savunma faaliyetlerine ilişkin olarak icra edilecek tatbikat ve eğitimleri ifade eder.
7. Gönderen Ülke Kıdemli Temsilcisi: GÜ tarafından tatbikatta görev almak veya Gözlemci Gününe katılmak üzere gönderilen, personel üzerinde denetim ve kontrol yetkisine sahip kıdemli temsilcidir. Gözlemci Gününe katılmak üzere gelen GÜ temsilcilerinin, rütbe ve makam itibarı ile GÜ kıdemli temsilcisinden daha kıdemli olması durumunda, Gözlemci Gününe katılan en kıdemli personel GÜ Kıdemli Temsilcisi olacak ve Gözlemci Gününün başlangıcından Gözlemci Gününün sonunda ve Gözlemci Gününe katılan personel ESÜ'den ayrılıncaya kadar, işbu MM'de belirtilen hak ve yetkileri kullanma yetkisine sahip olacaktır.
8. Gözlemci Gün: Tatbikat programında taraflarca gönderilen Gözlemciler için tahsis edilmiş gündür.

9. Katılım Notası: ESÜ tarafından tatbikata davet edilen GÜ'nün, tatbikata katılımı konusundaki nihai kararını belirten belgedir.

10. Niyet Notası: ESÜ tarafından tatbikata davet edilen GÜ'nün tatbikata katılımı konusundaki niyetinin beyan edildiği belgedir.

11. Emniyet İnceleme Heyeti: Gelecekte yaşanması muhtemel benzer olay ve kazaların önlenmesi için alınması gerekli tedbirlerin belirlenmesi amacıyla ilgili Kuvvet Komutanlığı tarafından akredite edilmiş bir başkan, bir başkan yardımcısı ve kaza inceleme uzmanlarından oluşan heyettir. Emniyet İnceleme Heyeti Başkanı kazaya karışan personelden daha üst bir rütbeye sahip olmalıdır.

Bu MM'nin uygulanması sırasında karşılaşılan ve MM'de düzenlenmeyen konular ve tanımlanmayan kavramlar hakkında Giriş Kısmında atıfta bulunulan Anlaşmalarda yer alan hüküm, terim ve tanımlar esas alınacaktır.

MADDE 2 AMAÇ VE KAPSAM

1. İşbu MM'nin amacı, bu tatbikat ve ESÜD kapsamında GÜ'ye ESÜ tarafından verilecek olan hizmetlerin sağlanmasına ilişkin ilkeler, sorumluluklar ve genel usulleri belirlemektir. İşbu MM'de ayrıca tatbikat esnasında ESÜ tarafından GÜ'ye sağlanacak desteğin standartları, türleri, seviyeleri ve bu desteğin sağlanması amacıyla kullanılacak yöntemler açıklanacaktır.
2. İşbu MM, tarafların taraf oldukları diğer uluslararası anlaşmalar çerçevesindeki hak ve yükümlülüklerine halel getirmeyecektir ve herhangi bir çelişki durumunda söz konusu diğer uluslararası anlaşmaların hükümleri geçerli olacaktır.
3. İşbu MM'de zikredilmeyen diğer konularda, Anlaşmalar hükümleri geçerli olacaktır.

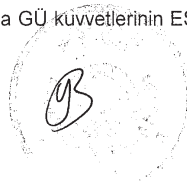
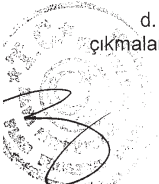
MADDE 3 YETKİLİ MAKAMLAR

Bu MM'nin uygulanması için yetkili makamlar; Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti adına: Güvenlik Kuvvetleri Komutanlığı, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına: Türk Hava Kuvvetleri Komutanlığı.

MADDE 4 EV SAHİBİ ÜLKENİN SORUMLULUKLARI

İşbu MM hükümleri çerçevesinde ESÜ;

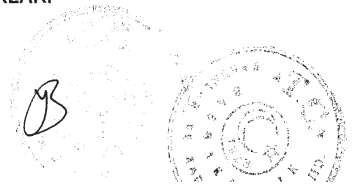
1. GÜ'yü tatbikatın başlamasından 1 (bir) ay önce tatbikata davet edecektir.
2. Onaylanan tatbikat ve desteklenen planlara uygun olarak, yetki devrederek ve gerekli tüm önlemleri alarak;
 - a. Belirlenmiş Giriş Noktasında/Noktalarında GÜ Kuvvetlerinin karşılanmasına,
 - b. Belirlenmiş tatbikat alanlarına ve arazilerine konuşlanmasına,
 - c. Tatbikat veya eğitim faaliyetlerinin yürütülmesine,
 - d. Belirlenmiş Çıkış Noktası/Noktaları vasıtasıyla GÜ kuvvetlerinin ESÜ sınırları dışına çıkmalarının sağlanmasına yardımcı olacaktır.

3. Onaylanan planlar ve ulusal usullere uygun olarak, kendi ulusal hava, deniz ve kara yollarının GÜ kuvvetleri tarafından kullanılmasına izin verecektir.
4. Tatbikat planlarında belirtilmiş olan bu kuvvetlerin ve ikmal malzemelerinin giriş, kabul ve dönüşlerini sağlamak için hava alanlarının ve limanların, hava, deniz, kara ve demir yollarının kullanımını kolaylaştırmak amacıyla tüm önlemleri alacaktır.
5. Gerektiğinde ticari kaynaklardan sağlanan hizmetleri de kapsayacak şekilde ihtiyaç duyulan yakıt, erzak, malzeme, araç, teçhizat, muhabere araçları, binalar (bakım tesisleri dâhil), hastane hizmetleri, çalışanlar ve diğer hizmetler de dâhil olmak üzere yerel kaynakların kullanımına ve tedarik edilmesine izin vermek vasıtasıyla GÜ kuvvetlerinin ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla gerekli düzenlemeleri yapacaktır.
6. Tatbikat ve eğitim faaliyetlerinin icrası için GÜ kuvvetleri tarafından ihtiyaç duyulan malzeme, erzak, silah ve mühimmatın, topraklarına girişine ve topraklarından çıkışına izin verecek ve bunların sınırları içerisine intikal ettirilmesi için gerekli izinleri verecektir.
7. Tatbikat ve eğitim faaliyetleri için gerekli olan gümrük işlemleri ile özellikle patlayıcılar ve mühimmat olmak üzere tehlikeli malzemelerin sınırları içerisine güvenli bir şekilde girmesi, ülke içerisinde güvenli bir şekilde taşınması ve toprakları dışına güvenli bir şekilde çıkarılması hususunda yardımcı olacaktır.
8. Tatbikat sırasında ESÜ ve GÜ Komutanları tarafından uygun görüldüğü zaman ve hallerde, tatbikat amaçlarına ve faaliyetlerine uygun olarak GÜ personeline bireysel silah ve bunların mühimmatını taşıma yetkisi verecektir.
9. Talep edilmesi halinde, gümrük işlemleri konusunda danışmanlık hizmetlerini sağlayacak irtibat personeli görevlendirecektir.
10. Tatbikat ve eğitim faaliyetlerinde kullanılacak tasnif dışı bilgi sistem, telefon, belge geçer ve kriptosuz telsiz olanaklarını sağlayacaktır.
11. GÜ kuvvetine sağlanan malzeme ve hizmetlerin, mümkün olduğunca, rütbe veya sınıf itibari ile kendi askerî personeline sağlanan malzeme ve hizmetlere eş değer olmasını sağlayacaktır.
12. Sağlanan malzeme ve hizmetlere ilişkin tahmini maliyetleri hesaplayacaktır.
13. Tatbikat ve eğitim faaliyeti sırasında yürütülecek faaliyetlerle ilgili olarak, tarafların tatbikat arazisine intikalinden önce ESÜ'nün eğitim ve güvenlik mevzuatı hakkında GÜ kuvvetlerine bilgi verecektir.
14. Tatbikat ve eğitim sırasında, tatbikat alanında çevrenin korunması ile ilgili bio-güvenlik ve çevre konusundaki ulusal mevzuatı hakkında GÜ kuvvetlerine bilgi verecektir.
15. İşbu MM'de açıkça öngörülmemen harcamalar veya malî yüklenmeleri kabul edilmeyecektir.
16. ESÜ, sınırları içerisinde bir Arama Kurtarma harekâtı ihtiyacı durumunda, arama kurtarma faaliyetlerini yürütecektir.

MADDE 5
GÖNDEREN ÜLKENİN SORUMLULUKLARI

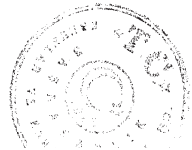
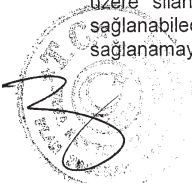
İşbu MM hükümleri kapsamında GÜ;

1. ESÜ'nün tatbikat davetini müteakip Katılım Notası ve Niyet Notası vasıtası ile tatbikata katılımı ilgili kararını beyan edecektir.
2. Tatbikat amaçlarına uygun olarak, tatbikat ve eğitim faaliyetini imkân ve kabiliyetleri ve ESÜ'nün usulleri çerçevesinde yürütecektir.
3. Tatbikat süresince yürütülecek faaliyetlerde ESÜ'nün ulusal mevzuatına riayet edecek ve personelinin bu mevzuata uymasını sağlayacaktır.
4. Para transferi, tercüman desteği, vefat eden personelin bildirilmesi ve iade usulleri ve tatbikatın halkla ilişkiler ile ilgili yönlerini içeren idari ve personele ilişkin hususlar ile ilgili tatbikat planları ve talimatları konusunda karşılıklı olarak belirlenen ayrıntılı usul ve düzenlemelere riayet edecektir.
5. ESÜ'nün istihbarat ilke ve kurallarına riayet edecek ve personeline sağlanan eğitim, silah, araç, teçhizat ve doktrinler ile tatbikat esnasında ESÜ tarafından kullanılan silah, araç ve teçhizat hakkında üçüncü ülkelere bilgi vermeyecektir.
6. Tatbikat süresince, tatbikata katılan kuvvetlerinin korunması yönünde herhangi bir talebi varsa bunu tatbikat başlamadan makul bir süre önce ESÜ makamlarına bildirecektir.

MADDE 6 LOJİSTİK VE FINANSMAN

1. Tatbikat ve eğitim faaliyetleri; ESÜ imkân, kabiliyet ve usullerine göre ve mevzuatına uygun olarak mevcut Ulusal Lojistik Destek Planları kullanılarak yürütülecektir.
2. Tarafların askerî personeli, Taraflar arasında yapılan işlemlerle ilgili kayıt tutacaktır.
3. GÜ tarafından, işbu MM'de belirtilenler haricinde bir mal veya hizmet talep edilmesi durumunda, bu mal veya hizmetler sivil piyasadan bedelleri GÜ tarafından karşılanmak kaydı ile temin edebilecek ve GÜ bu maksatla, ESÜ askerî makamlarının rızası alınarak üçüncü taraflarla sözleşme akdedebilecektir.
4. GÜ yetkililerinin bir önceki madde çerçevesinde üçüncü şahıslarla yapacakları sözleşmelere konu mal veya hizmet alımlarında hiçbir şekilde vergi muafiyeti veya indirim talebinde bulunulmayacaktır.
5. ESÜ, vergi ve gümrük işlemlerini yürürlükteki kanun, yönetmelik ve ESÜ ve GÜ'nün taraf oldukları uluslararası anlaşmaların müsaade ettiği ölçüde GÜ'nün menfaatine en uygun şartları göz önünde bulundurarak yapacaktır.
6. GÜ, gerektiği durumlarda ve ESÜ tarafından talep edilmesi halinde, sivil yetkililer ile tüm lojistik faaliyetlerin koordinasyonu için giriş ve çıkış noktalarında irtibat personeli bulunduracaktır.
7. GÜ, ESÜ'nün yazılı muvafakati olmadan destek ve hizmet imkân ve kabiliyetlerini başka bir ülke veya teşkilata geçici veya kalıcı olarak transfer etmeyecektir.
8. GÜ'nün getireceği silah, mühimmat ve teçhizat; ESÜ'nün tahsis edeceği yerde kilit altında muhafaza edilecek; personel, tatbikat haricinde sivil ortamda üzerinde silah ve mühimmat bulundurmayacak ve taşımayacaktır. GÜ'nün talep etmesi halinde tatbikat süresince kullanılmak üzere silah, malzeme, teçhizat ve mühimmat GÜ personeline geçici ve ücretsiz olarak sağlanabilecektir. Söz konusu silah, malzeme, teçhizat ve mühimmat talebinin sağlanıp, sağlanamayacağı ESÜ tarafından belirlenecektir.

9. GÜ kuvvetine geçici kullanım için sağlanan tüm malzemeler özenle kullanılacak ve normal kullanım sırasındaki aşınmalar hariç, ESÜ'nün ilgili askerî makamlarına teslimat zamanındaki aynı durumda iade edilecektir.

10. İki taraflı anlaşma vasıtasıyla ücretsiz olarak sağlanamayan destek malzemeleri ve hizmetler için ESÜ ve GÜ ödemenin nakit para veya eşit miktarda para transferi şeklinde yapılması konusunda mutabakata varabilir. Buna ek olarak;

a. ESÜ'nün, GÜ kuvvetleri adına sivil firmalardan tedariki için ödenecek ücret, ESÜ'nün kendi alımları için ödediği ücretten fazla olmamalıdır. Buna ek olarak, tedarik zamanı, tedarik şartları, teslimat programı ve yeri gibi farklılıklar göz önünde bulundurulacaktır.

b. ESÜ tarafından, GÜ adına transfer edilen malzeme ve hizmetler için ESÜ'nün ödediği miktardan fazla ücret GÜ'den talep edilmeyecektir.

11. GÜ makamlarının bilgisi olmaksızın GÜ adına herhangi bir harcamadan kaçınılacak ve GÜ yetkililerine bilgi verilmeden hiçbir mal ve hizmet alımı gerçekleştirilmeyecektir. GÜ adına mal ve hizmet almak için yapılan harcamalara ait fatura ve makbuzlar, GÜ kıdemli temsilcileri veya GÜ tarafından atanan bir başka makam tarafından onaylanacaktır. Fatura veya makbuz düzenlenmeyen hallerde, ilgili GÜ makamları tarafından imzalanacak resmî bir tutanak düzenlenecektir. Resmî tutanağı bulunmayan ve belirtilen şekilde onaylı olmayan faturalardan doğan harcamalara ilişkin ödemeler GÜ tarafından karşılanmayacaktır.

12. Aksi yönde kararlaştırılmadığı ve uyumsuzluk çıkmadığı sürece, yiyecek, araç kiralaması ve çamaşır hizmeti gibi GÜ tarafından ticari kaynaklardan alınan hizmet ve malzemelerin ücreti ESÜ'den ayrılmadan önce GÜ tarafından ödenecektir.

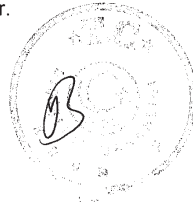
13. ESÜ, GÜ personeline kendi personeline sağladığı kalitede iâşe ve ibate imkânını, tatbikat planı çerçevesinde, fiyat listesinde belirtilen fiyatlara göre ve ihtiyaç listesinde belirtildiği şekilde ücretsiz sağlayacaktır.

14. Tatbikat çerçevesinde tehlikeli madde ve mühimmatın depolanması, nakledilmesi, kullanımı ve tasfiyesi konusunda ESÜ'de yürürlükte olan tüm kanun, tüzük, yönetmelik ve emirlere uyulacaktır.

15. GÜ, taşınacak mühimmat ile ilgili ayrıntıların (örneğin patlayıcı miktarı, mühimmat türü gibi) ilgili ESÜ askerî makamlarına intikalden en az 10 (on) gün önce bildirilmesini temin edecektir. Bu bilgi; giriş ve çıkış tarihleri dâhil taşınması öngörülen mühimmatın veya tehlikeli maddelerin, giriş ve çıkış noktalarını ve teslimat yerlerini de kapsayacaktır. GÜ tarafından tatbikat amacıyla getirilen tehlikeli madde ve mühimmat, tatbikat bitiminde geri götürülecektir. Hibe, satış ve aktarım kabul edilmeyecektir. GÜ, ESÜ'ye tatbikat maksadı ile nakledilmesi gereken silah, mühimmat, savaş teçhizatlarının cins, miktar ve varsa seri numarası/parti numaralarını, ESÜ topraklarına girişinden 10 (on) gün önce, bir liste halinde ESÜ makamlarına ibraz edecektir.

16. GÜ, ESÜ'nün tesislerini ESÜ'nün Silahlı Kuvvetlerinin güvenlik kuralları ve yönetmelikleri doğrultusunda kullanacak ve eğitim faaliyetlerini, ESÜ'nün Silahlı Kuvvetlerinin güvenlik kurallarına ve yönetmeliklerine uygun olarak icra edecektir.

17. Mütakabiliyet esasına dayalı olarak, ESÜ, GÜ katılımcı personeli ve seçkin gözlemcilerinin tatbikat planında yer alan kendi sınırları içerisindeki kalacak yer ve ulaşım ihtiyaçlarını GÜ personelinin ülkeye girişinden personel ülkeden ayrılana kadar fiyat listesinde belirtilen fiyatlara göre ve ihtiyaç listesinde belirtildiği şekilde karşılayacaktır.

18. Tatbikat personeli ve seçkin gözlemcilerin ESÜ'ye girişine kadar intikallerine ilişkin masraflar ile ESÜ'den ayrıldıktan sonra ülkelerine dönüşleri ile ilgili masraflar, GÜ tarafından karşılanacaktır.

19. GÜ uçaklarının intikal edecekleri meydanlardaki;
- İniş, kalkış, park, seyrüsefer yardımcıları, kaza kırım imkânlarının kullanımı,
 - Personel ve malzemelerin yükleme/boşaltma ve ulaştırma hizmetleri,
 - Personelin iaşe, ibate ve konaklaması (sosyal hizmetler kapsamında),
 - Yağ, yakıt (JP-8, dizel, benzin) ile likit ve/veya gaz oksijen/nitrojen, kuru hava gibi ürünler ESÜ tarafından ücretsiz olarak karşılanacaktır.
 - Bakım tesisleri (bina, hangar, uçak sığınağı, atölyeler vb.), tüm yer destek teçhizatı/araçları (uçak çalıştırıcı, test/ikmal cihazları vb.) gibi ürün ve hizmetler ESÜ tarafından ücretsiz olarak karşılanacaktır.

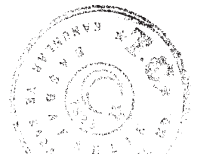
20. Tatbikat personelinin ve seçkin gözlemcilerin ESÜ'ye intikal planları, giriş yapacakları tarihler ve gümrük kapıları ile ilgili ayrıntılı ulaştırma planı girişlerinden 10 (on) gün önce GÜ tarafından askerî ataşeler aracılığı ile ESÜ'ye bildirilecektir.

21. ESÜ ile GÜ arasında yapılacak koordinasyonla karşılıklı silah, mühimmat, teçhizat ve bunlara ilişkin sarf malzemenin temin ve tedariki ücretsiz sağlanacaktır.

MADDE 7

DİSİPLİN, YARGI YETKİSİ, TAZMİNAT VE DİĞER HUKUKİ HUSUSLAR

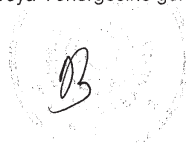
1. GÜ mensupları, ESÜ sınırları içerisinde buldukları süre boyunca ESÜ'nün ulusal mevzuatına riayet edecek ve siyasi eylem ve söylemlerde bulunmayacaklardır.
2. GÜ personeli arasında meydana gelen, ESÜ Kanunlarına göre suç teşkil etmeyen ancak Askerî Disiplin Kanununa göre ceza ve disiplin mevzuatının uygulanmasını gerektiren olaylarda, GÜ askerî disiplin mevzuatı uygulanacaktır.
3. GÜ personeli, kendi personeli ve ESÜ personeli ve diğer taraflar arasında meydana gelen ESÜ Kanunlarına göre suç teşkil etmeyen ancak askerî ceza ve disiplin mevzuatının uygulanmasını gerektiren olaylarda, söz konusu olay disipline aykırı eylemi olduğu düşünülen personelin vatandaşı olduğu GÜ kıdemli temsilcisine bildirilecek ve gerekli işlemin yapılması talep edilecektir. GÜ Kıdemli Temsilcisi talepte bulunan tarafa olayla ilgili yapılan işleme ilişkin yeterli miktarda bilgiyi verecektir.
4. GÜ personelinin, kendi personeli veya ESÜ personeline ESÜ sınırları içerisinde işleyeceği ve disiplin mevzuatı dışında kalan suçlarda, ESÜ kanunları ile mevzuatları uygulanacak ve bu konuda yetkili makam ESÜ mahkemeleri olacaktır.
5. Taraflardan her biri, mensuplarının görevin icrası sırasında veya görevin ifası dolayısıyla kasıtlı ve ihmali fiillerinden mütevellit diğer tarafın mallarına (Silah/mühimmat, malzeme/teçhizat ve akaryakıt/yağ gibi) karşı verdiği zarar, ziyan ve hasarı tazmin edecektir.
6. Üçüncü kişilerin mallarına verilen zararlar hariç kasıtsız olarak verilecek zarar, ziyan ve hasarlar için ESÜ tarafından herhangi bir tazminat talep edilmeyecektir.

7. ESÜ mülkiyeti altındaki mal ve eşyalara verilen zarar, ziyan ve hasarlarda zarar, ziyan ve tazminat miktarını tespit etmek üzere taraflarca 3 kişilik bir heyet oluşturulacaktır. Mal ve eşyalara verilen zarar, ziyan ve hasarlar konusunda ESÜ'nün ulusal mevzuatı geçerli olacaktır.
8. GÜ, bulunması gerekli yerden 24 (yirmi dört) saatten fazla ayrılan veya nerede olduğu bilinmeyen personeli ile ilgili durumu ve bu personel ile ilgili gerekli bilgileri ESÜ'ye ivedi bir şekilde bildirmekle yükümlüdür.
9. Hangi fillerin ağır ihmal veya kasıt kapsamında değerlendirileceği veya herhangi bir hareketin disiplin mevzuatı kapsamına girip girmediği konusunda uyuşmazlık çıkması durumunda, uyuşmazlık ESÜ'nün ulusal mevzuatındaki kanunundaki mevcut hükümlere göre çözülecektir.
10. Taraflar, herhangi bir hukuki uyuşmazlık durumunda birbirlerine gerekli olan hukuki yardımı yapmayı, bu bağlamda, ortaklaşa gerekli hukuki belgeleri oluşturmayı, gerekli bilgi ve belgeleri teati etmeyi ve soruşturma makamlarının işlerini yapmalarına yardımcı olmayı kabul ederler.
11. GÜ personelinden herhangi biri ESÜ kanunları çerçevesinde gözetilene alınır, tatbikatı veya eğitim faaliyetini idare eden personel, kıdemli ESÜ ve GÜ temsilcilerini derhal hadiseden haberdar edecektir.
12. GÜ ve ESÜ uçucu personeli, birbirlerinin hava araçlarıyla yapacakları uçuşların öncesinde, anlaşmanın EK-A'sında yer alan Tazminat Taahhünamesini doldurup imzalayacaklardır.

MADDE 8 **UÇUŞ VE YER EMNİYETİ İLE OLAY VE KAZA İNCELEME**

1. ESÜ tarafından tatbikat çerçevesinde belirlenen uçuş ve yer emniyet riskleri ile operasyonel emniyet kısıtlamaları konusunda GÜ personeli tatbikat öncesinde bilgilendirilecektir.
2. Tatbikat süresince uçuş ve yer emniyeti risklerinin belirlenmesinden, risklerin azaltılarak kabul edilebilir bir seviyeye indirilmesi için gerekli çalışmaların yapılmasından, emniyetin tek elden yönetilerek gerekli tedbirlerin alınmasından ESÜ sorumludur.
3. Tatbikat süresince uçuş emniyetine aykırı davranışlarda bulunan, kendisine ayrılan hava sahasını ihlal ederek operasyon bölgesini ve diğer hava araçlarını uçuş emniyeti yönüyle tehlikeye atan ESÜ ve GÜ uçucu personeline ESÜ emniyet otoritesi tarafından geçici olarak uçuşu durdurma kararı verilebilecektir. Söz konusu emniyetsizlik durumu GÜ kıdemli temsilcisi ile paylaşılacaktır.
4. GÜ hava aracı, silah, teçhizat ve personelinin yerde veya havada maruz kaldığı olay veya kazada gerekli acil müdahale desteği (Arama-Kurtarma, Yangın, İlk Yardım, Güvenlik) ile GÜ ülke makamlarının olay ve kaza konusunda bilgilendirilmesi ESÜ tarafından gecikmeksizin yapılır.
5. GÜ hava aracı, silah, teçhizat ve personelinin yerde veya havada maruz kaldığı olay veya kazada yetkili Emniyet İnceleme Heyeti bölgeye gelene kadar olay veya kaza bölgesi güvenliğinin sağlanmasından ESÜ sorumludur.
6. ESÜ hava aracı, silah, teçhizat ve personelinin yerde veya havada maruz kaldığı olay veya kazada emniyet incelemesi ESÜ yetkili makamlarının müsaadesi ile GÜ Emniyet İnceleme Heyeti tarafından GÜ Emniyet İnceleme Yönetmeliği veya Yönergesine göre yapılır.

7. ESÜ ile GÜ hava aracı, silah, teçhizat ve personelinin müşterek karıştığı olay ve kazanın emniyet incelemesi ESÜ ve GÜ Emniyet İnceleme Heyetleri tarafından ayrı ayrı veya müştereken yapılır. Müşterek yapılan emniyet incelemelerinde Emniyet İnceleme Heyet Başkanı ESÜ tarafından belirlenir ve tekbir rapor yayımlanır. Ayrı ayrı yapılan Emniyet İncelemelerinde Emniyet İncelemesi Sonuç Raporu karşılıklı olarak paylaşılır.

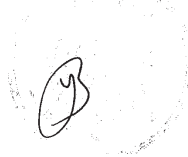
8. ESÜ ve GÜ Emniyet İnceleme Heyetleri tarafından müşterek yapılan Emniyet İncelemesinde ihtiyaç duyulabilecek GÜ hava aracı, silah, teçhizatına yönelik Teknik İnceleme desteği öncelikli olarak GÜ Teknik İnceleme Heyeti tarafından karşılanır.

MADDE 9 KOMUTA VE KONTROL

1. Komuta ve kontrol düzenlemeleri, tatbikata ilişkin plan ve usullere veya Taraflarca belirlenen planlar ve usullere uygun olacaktır.
2. Çatışma, savaş ilanı veya benzeri durumlarda, GÜ askerî personeli hiçbir şekilde aktif harekâta görevlendirilmeyecek ve ESÜ'nün askerî makamları GÜ personeline kendi hükümetlerinden talimat alma konusunda yardımcı olacaktır.

MADDE 10 GİZLİLİK DERECELİ BİLGİ VE BELGELERİN GÜVENLİĞİ

1. Tatbikat ile ilgili olarak oluşturulan ve teati edilen gizlilik dereceli bilgiler, Tarafların ulusal kanun ve mevzuatına uygun olarak kullanılacak, iletilecek, saklanacak ve korunacaktır.
2. Gizlilik dereceli bilgiler yalnızca hükümetten hükümete veya Tarafların atanmış güvenlik makamlarınca onaylanmış olan kanallar vasıtasıyla iletilecektir. Butür bilgiler gizlilik derecesi içerecek ve ait olduğu ülkenin gizlilik derecesi işaretine sahip olacaktır.
3. Taraflardan biri, diğer Tarafça kendisine temin edilen gizlilik dereceli bilgi, belge ve malzemelere en az diğer Tarafça verilene eşit bir gizlilik derecesi verecek ve bu amaçla gerekli tedbirleri alacaktır.
4. Taraflar, aldığı gizlilik dereceli bilgiyi tatbikatın sona ermesinden veya bu Mutabakat Muhtırasının yürürlükten kalkmasından sonra da korumaya devam edeceklerdir.
5. Her katılımcı, gizlilik dereceli bilgiye erişimin, gerekli güvenlik yetkisine sahip ve tatbikata veya eğitime özel olarak katılması gereken kişilerle sınırlı olmasını sağlayacaktır.
6. GÜ ve ESÜ onların yazılı izni olmaksızın, üyeleri tarafından icra edilen faaliyetler kapsamında verilecek olan bilgi, belge veya belgeleri herhangi bir diğer tarafa vermeyeceker.
7. ESÜ, GÜ'nün yazılı izni olmaksızın, üyeleri tarafından icra edilen faaliyetler kapsamında verilecek olan bilgi, belge veya belgeleri herhangi bir diğer tarafa vermeyecektir.
8. ESÜ, yetkisi olmayan personelin eğitim alanına/alanlarına veya tatbikat destek alanına/alanlarına izinsiz olarak girmesine engel olacaktır.
9. Taraflar, iş birliği faaliyetlerinde patent ve telif hakları ile ticari sırlara ilişkin haklara ve kurallara saygı gösterecektir.
10. İhtiyaç duyulması halinde; taraflar arasında anlaşma kapsamında belirlenmiş iş birliği alanlarının her biri için yetkilendirilmiş olan makamların sorumluluğunda, mübadele edilen gizlilik

dereceli bilgi ve malzemenin transferi, kullanılması ve korunması konusunda ayrı birer güvenlik anlaşması imzalanabilir.

11 . Taraflarca milli sırlarla ilgili konularda kısıtlamalar konulabilir.

MADDE 11 GÜVENLİK

1. Aşağıda yer alan güvenlikle ilgili olarak koşullar tatbikat sırasında ESÜ tarafından sağlanacaktır:

a. Tesislerde bırakılacak teçhizatın güvenliği, tatbikat alanının ve tatbikata katılan personelin güvenliği ve 7 gün/24 saat esasına dayalı olarak tatbikat alanına veya tatbikat alanı dışına ulaştırma sırasında güvenlik.

b. GÜ personeline ve seçkin gözlemcilere ülkeye girişlerinden çıkışlarına kadar tatbikatın tüm safhalarında sağlanacak refakat.

c. Tatbikata katılan GÜ personeline, basın mensuplarına ve diğer personele verilecek olan geçiş izni.

2. ESÜ ulusal kural ve yönetmeliklerini içeren bir brifing hazırlayıp, bu brifingi en geç ESÜ'ye girişi sırasında GÜ'ye takdim edecektir.

3. GÜ, ESÜ tarafından alınan ulaştırma, ibate, eğitim ve tatbikat alanları/tesisleri ile ilgili emniyet tedbirlerine riayet edecektir.

4. Birlik içerisinde cep telefonları, internet vb. hizmetler ESÜ'nün koymuş olduğu mevcut kurallar ve düzenlemeler uyarınca kullanılacaktır. Cep telefonlarının kullanımının yasak olduğu bölgeler ile ilgili işaretlemeler ESÜ tarafından yapılacak ve bu bölgeler hakkında GÜ bilgilendirilecektir.

MADDE 12 TIBBİ DESTEK

1. GÜ, personelinin sağlık açısından tatbikata katılmak için uygun yeterlilikte olmasını, bu anlamda herhangi bir fiziki veya bedeni rahatsızlığının bulunmamasını sağlamaktan sorumlu olacaktır.

2. GÜ tatbikat başlangıcından 10 (on) gün önce tatbikata iştirak edecek personelinin sağlık durumlarının tatbikata katılmaya elverişli olduğuna dair Sağlık Raporunu gönderecektir.

3. GÜ personeli önceden belirlenmiş intikal süresince yetecek miktarda gerekli ilaç ve ekipman ile yola çıkacaktır.

4. GÜ tarafından tatbikata katılacak tüm personeline Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ)nce belirlenen ESÜ'ye girişte yapılması gereken aşılara yaptırılacaktır. Bu maksatla DSÖ'nün helirlendiği standart aşı karnelerinin yapılan aşılara işlenmiş olarak personelin üzerinde bulunması sağlanacaktır.

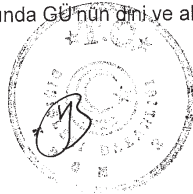

5. ESÜ tarafından GÜ personelinden herhangi bir rahatsızlığı olanların tatbikata katılımı engellenebilecektir. Tatbikata engel olmayacak mahiyette rahatsızlığı olan personel tatbikata katıldığı takdirde, bu personelin ilaçlarının ESÜ'ye personelle birlikte getirilmesi sağlanacaktır.
6. ESÜ, Tatbikat boyunca tüm Tatbikat alanlarında tıbbi amaçlı kullanıma hazır uygun tıbbi birimleri ve tesisleri, ulaştırma araçlarını tedarik edecektir.
7. ESÜ, acil sağlık hizmetleri, acil tahliye hizmetleri, acil dış tedavisi hizmetlerini GÜ personeline ücretsiz olarak sağlayacaktır. Diğer tıbbi ve dış tedavisi desteği, Uluslararası Anlaşmalar ve Kabul Eden Devletin ulusal mevzuatına göre yapılacaktır. Sağlık sigortası veya uluslararası sigorta anlaşmaları kapsamında geçerli bir sağlık sigortası tarafından karşılanır. Gerekliğinde geri ödeme ilkesi kapsamında GÜ personelinin tedavileri ESÜ tarafından karşılanır.
8. Uçak ve helikopter ile ESÜ tarafından seçilen sağlık teşkiline acil tahliye ESÜ tarafından ücretsiz olarak sağlanacaktır. GÜ'nün personeli için seçtiği bir hastaneye acil tahliyesinin ESÜ imkânları ile gerçekleştirilmesi gerektiğinde, nakil masraflarından doğacak herhangi bir yükümlülüğü GÜ yetkilileri üstlenecektir.
9. ESÜ, GÜ'nün tahliye (medevac) helikopterleri de dâhil olmak üzere tüm hava araçlarının herhangi bir acil durumda ilgili eğitim alanı ve ESÜ'nün hava sahasından geçişi, girişi ve çıkışına ulusal işlemlerine uygun olarak en yüksek önceliği vermeyi garanti eder.
10. Ölüm halinde ESÜ, GÜ'nün politikasına riayet edilmesini temin etmek için cenazeye işlem veya otopsi yapmadan önce GÜ ile koordinasyon yapacaktır. Bir GÜ temsilcisi (mümkünse hekim), otopsi sırasında hazır bulunma ve nihai otopsi raporunun bir nüshasını alma yetkisine sahip olacaktır.
11. Otopsinin tamamlanmasını müteakip cenaze, nakil için derhal GÜ'ye teslim edilecektir. Böyle bir durumda ESÜ uygun taşıma vasıtalarını tahsis edecektir.
12. Ölüm halinde, cenazenin GÜ'ye geri götürülmesine ilişkin tüm masraflar GÜ'nün sorumluluğunda olacaktır.

MADDE 13

MİSAFİR PERSONELİN ÖLÜMÜ DURUMUNDA İZLENECEK USULLER

1. GÜ personelinden birinin ESÜ sınırları içerisinde ölümü halinde, durum ESÜ makamına ivedilikle bildirilecektir. ESÜ doktoru ölümü belgeleyecektir.
2. İlgili ESÜ makamı otopsi yapılmasını gerekli görürse, otopsi ESÜ tarafından, ESÜ ulusal mevzuatına uygun olarak ve en azından ESÜ tarafından bu maksatla görevlendirilecek bir doktor tarafından gerçekleştirilecektir. ESÜ makamları tarafından belirlenen bir zaman ve yerde yürütülecek olan otopsi işlemine GÜ tarafından görevlendirilen bir doktor katılabilir.
3. GÜ makamları ESÜ'den gerekli yetkiyi alır almaz cenazenin nakli için gerekli hazırlıkları yapacaktır. Cenaze ülke dışına ESÜ düzenlemelerine uygun olarak çıkarılacaktır. Talep edilmesi halinde GÜ makamlarına cenazenin ülke dışına çıkarılması ile ilgili düzenlemeler hakkında bilgi verilebilir. Cenazenin ESÜ dışına gönderilmesinden doğan tüm masraflar GÜ tarafından karşılanacaktır.
4. ESÜ makamları cenaze ve nakil işlemleri sırasında GÜ'nün dini ve ahlaki kurallarına riayet edecektir.

MADDE 14
ÇEVRENİN KORUNMASI

1. Tatbikatın planlama aşamasından başlayarak, icrası ve tatbikatın sona erdirilmesinden sonra sahanın eski haline getirilmesi çalışmalarını kapsayan süreçte, çevresel unsurları tüm süreçte dâhil edilecektir.
2. GÜ, ESÜ'nün çevre ile ilgili mevzuatına riayet edecek ve her türlü atıkları belirtilen özel yerlerde toplayacaktır. Bu özel yerler tatbikatın icrasından bir hafta önce GÜ'ye bildirilecektir.
3. Çevre Yönetiminde genel ilkelerden birisi olan "Kirleten Öder" prensibine uygun olarak, çevreye verilen zararların tazmini ve atıkların yönetimine ilişkin masraflar kirleten/atık üreten tarafından karşılanacaktır.
4. ESÜ, GÜ'yü kendi çevre mevzuatı konusunda önceden bilgilendirecektir.

MADDE 15
UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ

Bu Mutabakat Muhtırasının yorumlanması veya uygulanmasından doğan herhangi bir uyuşmazlık Taraflar arasında görüşmeler ve istişareler yoluyla çözülecektir.

MADDE 16
TADİL VE GÖZDEN GEÇİRME

İşbu Mutabakat Muhtırası Tarafların ortak yazılı rızası ile tadil edilebilir veya değiştirilebilir. Bu tür tadil ve değişiklikler bu Mutabakat Muhtırasının ayrılmaz parçası olan protokoller şeklinde düzenlenecek ve MADDE17 hükümleri uyarınca yürürlüğe girecektir.

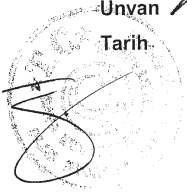
MADDE 17
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ YÜRÜRLÜK SÜRESİ VE SONA ERDİRME

1. İşbu Mutabakat Muhtırası; onun yürürlüğe girmesi için gerekli iç usullerin tamamlandığı hakkında Tarafların son yazılı bildirimiminin diplomatik yollarla alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.
2. Anlaşmanın sona ermesi tamamlanmamış geri ödemelerden kaynaklanan mali sorumlulukları etkilemeyecektir.
3. İşbu Mutabakat Muhtırası 1 (bir) yıllık bir süre için geçerlidir. Taraflardan biri, bu sürenin bitiminden 90 gün önceden herhangi bir değişiklik teklifinde bulunmadığı takdirde Mutabakat Muhtırası birer yıl süre ile yürürlükte kalmaya devam edecektir.

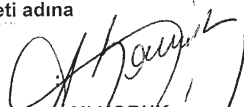
İşbu Mutabakat Muhtırası iki asıl nüsha olarak Türkiye olarak imzalanmıştır.

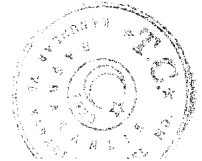
Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti adına

İmza :
Ad Soyad : Zafer Kurtuluş ÇELİK
Unvan : Hv.İkm.Kur.Alb.
Tarih : 10.04.2015

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
Hükümeti adına

İmza :
Ad Soyad : Ali KORUK
Unvan : P.Kur.Alb.
Tarih :

TAZMİNAT TAAHHÜTNAMESİ

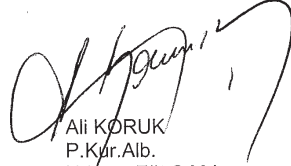
Türk Hava Kuvvetleri rehberliğinde gerçekleştirilen.....uçuşlarına katılacak olan..... uçaklar için.....'ne Türk Hükümeti tarafından verilen izne ilişkin olarak,

.....Hükümeti/Kurumu (herhangi bir resmî kurum) adına burada imzaları bulunan taraflar aşağıda kayıtlı maddeler üzerindeki mutabakatlarını beyanederler.

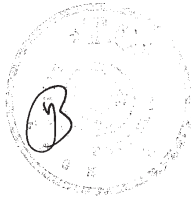
1. ve..... Hükümeti/Kurumu, herhangi bir ihmal, kusur veya eksiklik olup olmadığına bakılmaksızın, her türlü ölüm, yaralanma veya hasar meydana gelmesi durumunda, Türk Millî Savunma Bakanlığında ve Türk Hava Kuvvetlerinin subayları, astsubayları veya herhangi askerî personelinden hiçbir tazminat/zarar ödemesi talep etmeyecektir.

2.ve/veya bahis konusu kişinin maddi ve/veya maddi olmayan açıdan bakımına muhtaç olan halefinin (mirasçısının) ve/veya ilgili herhangi kişilerin ve/veya akrabalarının, yukarıda belirtilen şahıslardan, yani Türk Hava Kuvvetlerinin subayları, astsubayları veya herhangi askerî personelinden veya Türk Hükümetinden tazminat talep etmesi veya söz konusu kişilere ve kurumlara karşı bu amaçla dava açması durumunda ve Mahkemelerin veya herhangi bir Tahkim Mahkemesinin veya yetkili diğer mercilerin, yukarıda belirtilen uçuşlar sırasında meydana gelen her türlü ölüm, yaralanma veya hasarın tazminat ödenmesi yoluyla telafi edilmesine karar vermesi halinde, ilgili avukatın (avukatların) ücreti (ücretleri) ile davayla alakalı tüm harçlar ve ücretler dâhil olmak üzere bu tazminat tutarıHükümeti /Kurumu tarafından ödenecektir.

Adı Soyadı
Rütbe
.....Üs Komutanı
.....Hükümeti Adına

Ali KÖRUK
P.Kır.Alb.
Hrık. ve Eğt.Ş.Md.
KİTC Hükümeti Adına

Adı Soyadı
Rütbe/Unvan
Uçuş Eğitimi Alan Personel

TBMM Basımevi - 2016